

دانشکده داروسازی
قالب نگارش طرح درس ترمی

عنوان درس : داروشناسی عمومی و اختصاصی مخاطبان: دانشجویان کاردانی اتاق عمل
تعداد واحد: ۳ واحد نظری (یا سهم استاد از واحد) : ۳ واحد ساعت پاسخگویی به سوالات فراگیر:
ساعت ۸/۱۵ لغایت ۱۰ روزهای یکشنبه هر هفته، اتاق مدرس و از طریق فضای مجازی
زمان ارائه درس: چهار شنبه ها ساعت ۸ تا ۱۰ و سه شنبه ها ۸ تا ۱۰ (۸ هفته دوم) نیمسال اول سال
تحصیلی ۱۴۰۴-۱۴۰۵
مدرس: دکتر محمد باقر مجنونی
درس و پیش نیاز: بیوشیمی، تشریح، فیزیولوژی، انگل شناسی و میکروب شناسی

هدف کلی درس :

در این درس کلیات و مفاهیم فارماکولوژی شامل فارماکوکینتیک، فارماکودینامیک، اشکال دارویی و نحوه اثر داروها معرفی و بررسی می گردد. در هر دسته دارویی ضمن معرفی یک یا چند داروی مهم به نحوه اثر آنها معرفی مورد بحث قرار می گیرد. در هر یک از دسته های دارویی ضمن معرفی یک یا چند داروی مهم به نحوه عمل، موارد مصرف بالینی، عوارض جانبی و تداخلات بین داروهای آن دسته با دسته های دیگر پرداخته می شود.

انتظار می رود در پایان ارائه درس دانشجو ضمن آشنایی با فارماکولوژی و مسئولیت پرسنل اتاق عمل در دارو درمانی حین اعمال جراحی، با اصطلاحات و واژه های تخصصی دارویی نیز آشنا شده و انواع داروهای مصرفی در حین اعمال جراحی را شناخته و موارد استفاده از آنها را بداند.

اهداف کلی جلسات : (جهت هر جلسه یک هدف)

- کلیات فارماکولوژی
- فارماکودینامیک و فارماکوکینتیک داروها
- اشکال دارویی و تعیین دوز منطقی و ایمنی در تجویز داروها
- داروهای موثر بر سیستم اتونومیک (آگونیستها و مهار کننده های گیرنده های کولینرژیک و سیستم سمپاتیک)
- داروهای ضد فشار خون و دیورتیک
- داروهای موثر در درمان آنژین صدری و متسع کننده های عروق
- داروهای موثر در درمان نارسایی احتقانی قلب و آریتمی قلبی
- داروهای موثر در درمان اختلالات تنفسی
- داروهای موثر در کم خونی و اختلالات انعقاد خون
- داروهای موثر در کنترل چربی خون و بیماریهای دستگاه گوارش
- داروهای ضد درد اوپیوئیدی و ضد التهاب های غیر استروئیدی و ضد صرع
- داروهای ضد افسردگی، ضد اضطراب، و خواب آور
- داروهای ضد سایکوز و لیتیوم
- آنتی بیوتیک های بتالاکتام و جانشین شونده های پنی سیلین تتراسیکلین ، کلرامفنیکل و آمینوگلیکوزیدها و سولفونامید ها
- ضد قارچ ها و ضد ویروس ها
- کاربرد بالینی داروهای ضد میکروبی (آنتی بیوتیک های مورد استفاده در پروفیلاکسی و کنترل عفونت ها قبل و بعد از اعمال جراحی)
- انسولین و داروهای ضد دیابت خوراکی
- داروهای موثر بر اختلالات غدد درون ریز

- بی حس کننده های موضعی و بیهوش کننده های عمومی
- آشنایی با داروهای موجود در اتاق عمل ۱
- آشنایی با داروهای موجود در اتاق عمل ۲
- آشنایی با داروهای احیا قلبی، ریوی و مغزی
- داروهای موثر در زایمان و بارداری، شیر دهی و نوزادان
- داروهای پیش هوشبری و هوشبری

جلسه اول

هدف کلی: - کلیات فارماکولوژی

اهداف ویژه جلسه اول: آشنایی دانشجو با کلیات تعاریف و تاریخچه فارماکولوژی

در پایان دانشجو قادر باشد

۱-۱- علم فارماکولوژی را تعریف کند و با کلیات و ترمینولوژی رشته فارماکولوژی، تاریخچه پیدایش و توسعه فارماکولوژی و ارتباط این رشته با رشته های دیگر آشنا شود.

جلسه دوم

هدف کلی: - فارماکودینامیک و فارماکوکینتیک داروها

اهداف ویژه جلسه دوم :

- آشنایی با مفاهیم فارماکوکینتیک داروها (مراحل جذب- پخش- متابولیسم و دفع) و مفهوم نیمه عمر بیولوژیک داروها را بشناسد. و با روش های تجویز دارو آشنا شود
- آشنایی با فارماکودینامیک داروها و مفهوم آگونیست و آنتاگونیست
- در پایان دانشجو قادر باشد

۱-۱- مراحل جذب- پخش- متابولیسم و دفع داروها را بشناسد و با روش های مختلف تجویز داروها، مزایا و معایب آنها آشنا شود و خطرات هر یک از روش های تجویز را بداند.

۱-۲- فارماکودینامیک و مکانیسم عمل داروها را دانسته و با انواع آگونیست و آنتاگونیست آشنا باشد .

جلسه سوم

هدف کلی: - اشکال داروئی و تعیین دوز منطقی و ایمنی در تجویز داروها

اهداف ویژه جلسه سوم : آشنایی با نحوه دوز بندی، مزایا و معایب اشکال دارویی مختلف و سیر زمانی اثربخشی داروها

در پایان دانشجو قادر باشد

- ۱-۱- انواع اشکال دارویی را شناخته و ویژگی هر یک را توضیح دهد
- ۱-۲- با اصطلاحات دوز های بارگذاری و دوز های نگهدارنده آشنا شود
- ۱-۳- محدودیت های مصرف دارو در خانم های باردار را بشناسد.

جلسه چهارم

هدف کلی: - داروهای موثر بر سیستم اتونومیک (آگونیستها و مهار کننده های گیرنده های کولینرژیک و سیستم

سمپاتیک)

اهداف ویژه جلسه چهارم :

- آشنایی با داروهای مهم مقلد و مهار کننده سیستم کولینرژیک و سیستم سمپاتیک

- در پایان دانشجو قادر باشد

۱-۱- داروهای مقلد و مهار کننده سیستم سمپاتیک و کولینرژیک را شناخته، کاربرد بالینی و نکات پرستاری آنها را توضیح دهد

۱-۲- عوارض جانبی هر یک از دسته های دارویی فوق را توصیف کند.

جلسه پنجم

هدف کلی: داروهای ضد فشار خون و دیورتیک ها

اهداف ویژه جلسه پنجم:

- یادگیری انواع داروهای ضد فشار خون را به همراه مکانیسم عمل و عوارض آنها

- یادگیری انواع داروهای مدر به همراه مکانیسم عمل و عوارض آنها

در پایان دانشجو قادر باشد

۱-۱- دسته بندی داروهای ضد فشار خون، کاربرد بالینی آنها بویژه موارد استفاده آنها در اورژانس فشار خون و نکات پرستاری آنها را توضیح دهد

۱-۲- موارد اندیکاسیون داروهای دیورتیک را شناخته، کاربرد بالینی و نکات پرستاری آنها را توضیح دهد

جلسه ششم

هدف کلی: داروهای موثر در درمان آنژین صدری و متسع کننده های عروق

اهداف ویژه جلسه ششم:

- آشنایی با داروهای مهم متسع کننده عروق و درمان آنژین صدری

در پایان دانشجو قادر باشد

۱-۱- فارماکولوژی پایه، موارد اندیکاسیون و نکات پرستاری داروهای موثر در درمان آنژین صدری را یاد بگیرد.

۱-۲- فارماکولوژی پایه، موارد اندیکاسیون و نکات پرستاری داروهای متسع کننده عروق را یاد بگیرد.

جلسه هفتم

هدف کلی: داروهای موثر در درمان نارسایی احتقانی قلب و آریتمی قلبی

اهداف ویژه جلسه هفتم:

- آشنایی با داروهای مهم موثر در درمان آریتمی قلبی

- آشنایی با داروهای مهم موثر در درمان نارسایی قلبی

در پایان دانشجو قادر باشد

۱-۱- نحوه عمل، موارد اندیکاسیون و نکات پرستاری داروهای موثر در درمان آریتمی قلبی را یاد بگیرد.

۱-۲- نحوه عمل، موارد اندیکاسیون و نکات پرستاری داروهای موثر در درمان نارسایی احتقانی قلب را یاد بگیرد.

جلسه هشتم

هدف کلی: داروهای موثر در درمان اختلالات تنفسی

اهداف ویژه جلسه هشتم:

- آشنایی با داروهای ضد آسم، داروهای گشاد کننده برونش

در پایان دانشجو قادر باشد

۱-۱- داروهای ضد آسم و COPD را به همراه نکات پرستاری آنها یاد بگیرد.

جلسه نهم

هدف کلی: داروهای موثر در کم خونی و اختلالات انعقاد خون

اهداف ویژه جلسه نهم:

- آشنایی با داروهای موثر در کم خونی و اختلالات انعقاد خون

در پایان دانشجو قادر باشد

۱-۱- آشنایی با داروهای موثر در کم خونی و اختلالات انعقاد خون را یاد بگیرد و کاربرد داروهای مهم را در بیماران بستری و تحت عمل جراحی را بداند.

جلسه دهم

هدف کلی: داروهای موثر در کنترل چربی خون و بیماریهای دستگاه گوارش

اهداف ویژه جلسه دهم:

- آشنایی با انواع دسته بندی داروهای ضد چربی خون
- آشنایی با داروهای موثر در اختلالات دستگاه گوارش و نکات استفاده آنها در بیماران تحت جراحی

در پایان دانشجو قادر باشد

۱-۱- با انواع دسته بندی داروهای مورد استفاده در کنترل هایپرلیپیدمی آشنا شود و نکات پرستاری و تداخلات عمده این دسته دارویی را بشناسد

۱-۲- داروهای ضد اسید معده و ضد تهوع را بشناسد و نحوه انتخاب صحیح آنها در بیماران تحت جراحی را بداند

جلسه یازدهم

هدف کلی: داروهای ضد درد اوپیوئیدی و ضد التهاب های غیر استروئیدی و ضد صرع

اهداف ویژه جلسه یازدهم:

- یادگیری انواع داروهای ضد درد مخدر
- یادگیری انواع ضد التهاب و مسکن های غیر استروئیدی
- یادگیری انواع دسته جات داروهای ضد صرع و تشنج

در پایان دانشجو قادر باشد

۱-۱- انواع داروهای ضد درد مخدر و ضد التهاب ها و مسکن های غیر استروئیدی را بشناسد و با نکات آنها در بیماران تحت جراحی و بستری آشنا شود.

۱-۲- انواع داروهای مهم ضد صرع و تشنج را بشناسد و با موارد استفاده از آنها در بیماران تحت بستری و جراحی آشنا شود.

جلسه دوازدهم

هدف کلی: داروهای ضد افسردگی، ضد اضطراب، و خواب آور

اهداف ویژه جلسه دوازدهم:

- یادگیری فارماکولوژی پایه داروهای مورد استفاده در اختلالات روانپزشکی
- یادگیری کاربرد داروهای مورد استفاده در اورژانس اختلالات روانپزشکی

در پایان دانشجو قادر باشد

۱-۱- فارماکولوژی پایه، و نکات پرستاری دارو های مهم ضد افسردگی، ضد اضطراب، و خواب آور را بشناسد.

۱-۲- موارد کاربرد داروهای اصلی اختلالات روانپزشکی برای بیماران تحت جراحی و بستری بیاموزد.

جلسه سیزدهم

هدف کلی: داروهای ضد سایکوز و لیتیوم

اهداف ویژه جلسه سیزدهم:

- یادگیری فارماکولوژی پایه داروهای مورد استفاده در اختلالات سایکوز
- یادگیری کاربرد داروهای مورد استفاده در اختلالات سایکوز

در پایان دانشجو قادر باشد

۱-۱- فارماکولوژی پایه، و نکات پرستاری دارو های مهم ضد جنون را بشناسد.

۱-۲- موارد کاربرد داروهای اصلی اختلالات سایکوز برای بیماران تحت جراحی و بستری بیاموزد

جلسه چهاردهم

هدف کلی: آنتی بیوتیک های بتالاکتام و جانشین شونده های پنی سیلین تتراسیکلین ، کلرامفنیکل و آمینوگلیکوزیدها و سولفونامید ها

اهداف ویژه جلسه چهاردهم :

- آشنایی با دسته بندی انواع آنتی بیوتیک ها به همراه طیف اثر هر کدام.

در پایان دانشجو قادر باشد

۱-۱- دسته بندی انواع آنتی بیوتیک ها ، موارد اندیکاسیون و نکات پرستاری آنها را یاد بگیرد

۱-۲- نکات کاربردی مصرف انواع آنتی بیوتیک را برای بیماران تحت جراحی و بستری بیاموزد.

جلسه پانزدهم

هدف کلی: ضد قارچ ها و ضد ویروس ها

اهداف ویژه جلسه پانزدهم :

- آشنایی با دسته بندی انواع ضد قارچ ها و ضد ویروس ها به همراه طیف اثر هر کدام.

در پایان دانشجو قادر باشد

۱-۱- دسته بندی انواع ضد قارچ ها و ضد ویروس ها ، موارد اندیکاسیون و نکات پرستاری آنها را یاد بگیرد

۱-۲- نکات کاربردی مصرف انواع ضد قارچ ها و ضد ویروس ها را برای بیماران تحت جراحی و بستری بیاموزد.

جلسه شانزدهم

هدف کلی: کاربرد بالینی داروهای ضد میکروبی

اهداف ویژه جلسه شانزدهم :

آشنایی با کاربرد بالینی داروهای ضد میکروبی

در پایان دانشجو قادر باشد

۱-۱- با داروهای خط اول درمان هر یک از بیماریهای عفونی عمده بویژه در بیماران تحت جراحی بشناسد

۱-۲- کاربرد بالینی و نحوه انتخاب داروهای مهم ضد میکروبی را بیاموزد.

۱-۳- آنتی بیوتیک های مورد استفاده در پروفیلاکسی و کنترل عفونت ها قبل و بعد از اعمال جراحی را بشناسد

جلسه هفدهم

هدف کلی: انسولین و داروهای ضد دیابت خوراکی

اهداف ویژه جلسه هفدهم :

- آشنایی با انواع انسولین و موارد اندیکاسیون آنها به همراه نکات پرستاری

در پایان دانشجو قادر باشد

۱-۱- با انواع انسولین و داروهای کنترل کننده قند خون به همراه موارد اندیکاسیون و نکات پرستاری آنها آشنا شود.

جلسه هجدهم

هدف کلی: داروهای موثر بر اختلالات غدد درون ریز

آشنایی با فارماکولوژی پایه و انواع داروهای هورمونی و موثر بر اختلالات غدد درون ریز

در پایان دانشجو قادر باشد

۱-۱- انواع هورمون های هیپوتالاموس و هیپوفیز و داروهای مهم مربوطه را بداند

- ۲-۱- داروهای مربوط به اختلالات تیروئید را بدانند
۳-۱- با داروهای مهم کورتیکو استروئیدی آشنا شود.
۴-۱- با داروهای مهم موثر بر هورمون های جنسی و مهار کننده های آنها آشنا شود

جلسه نوزدهم

هدف کلی: بی حس کننده های موضعی و بیهوش کننده های عمومی

اهداف ویژه جلسه نوزدهم :

- آشنایی با تقسیم بندی و موارد مصرف داروهای بیحس کننده عمومی و نکات کاربردی آنها
- آشنایی با تقسیم بندی و موارد مصرف داروهای بیهوش کننده و نکات کاربردی آنها

در پایان دانشجو قادر باشد

۱-۱- با فارماکولوژی پایه، نکات پرستاری و کاربردی بیحس کننده های موضعی در بیماران تحت عمل جراحی و بستری آشنا شود.

۱-۲- با فارماکولوژی پایه بیهوش کننده های عمومی و نکات پرستاری و کاربردی آنها در بیماران تحت عمل جراحی آشنا شود.

جلسه بیستم

هدف کلی: آشنایی با داروهای موجود در اتاق عمل ۱

اهداف ویژه جلسه بیستم :

آشنایی با تقسیم بندی و موارد مصرف داروهای موجود در اتاق عمل

در پایان دانشجو قادر باشد

۱-۱- داروهای موجود در اتاق عمل را بشناسد و کاربرد هر یک و نکات پرستاری آنها آشنا شود.

جلسه بیست و یکم

هدف کلی: آشنایی با داروهای موجود در اتاق عمل ۲

اهداف ویژه جلسه بیست و یکم :

آشنایی با تقسیم بندی و موارد مصرف داروهای موجود در اتاق عمل

در پایان دانشجو قادر باشد

۱-۱- داروهای موجود در اتاق عمل را بشناسد و کاربرد هر یک و نکات پرستاری آنها آشنا شود.

جلسه بیست و دوم

هدف کلی: آشنایی با داروهای احیا قلبی، ریوی و مغزی

اهداف ویژه جلسه بیست و دوم :

آشنایی با تقسیم بندی و موارد مصرف داروهای احیا قلبی، ریوی و مغزی

در پایان دانشجو قادر باشد

۱-۱- داروهای احیا قلبی، ریوی و مغزی را بشناسد و کاربرد هر یک و نکات پرستاری آنها آشنا شود.

جلسه بیست و سوم

هدف کلی: داروهای موثر در زایمان و بارداری، شیر دهی و نوزادان

اهداف ویژه جلسه بیست و سوم :

آشنایی با تقسیم بندی و موارد مصرف داروهای موثر در زایمان و بارداری، شیر دهی و نوزادان

در پایان دانشجو قادر باشد

۱-۱- داروهای موثر در زایمان و بارداری، شیر دهی و نوزادان را بشناسد و کاربرد هریک و نکات پرستاری آنها آشنا شود.

جلسه بیست و چهارم

هدف کلی: داروهای پیش هوشبری و هوشبری

اهداف ویژه جلسه بیست و چهارم:

آشنایی با تقسیم بندی و موارد مصرف داروهای پیش هوشبری و هوشبری

در پایان دانشجو قادر باشد

۱-۱- داروهای پیش هوشبری و هوشبری را بشناسد و کاربرد هریک و نکات پرستاری آنها آشنا شود.

منابع:

۱. Katzung and Trever. Basic and clinical pharmacology. Latest Ed.
 ۲. Wesley G clark, D craig brater, Alice R Johnson. Gothx medical pharmacology. Latest Ed.
 ۳. Rosenjack J, Rosenthal L. Lehne's pharmacology for nursing care. Latest Ed.
 ۴. Pardo M, Miller R. Basics of anesthesia. Latest Ed.
۵. فارماکولوژی برای آمادگی برای دوره های تخصص پزشکی - ترجمه دکتر سعید عباسی ملکی - انتشارات شاهد دانشگاه علوم پزشکی ارومیه - ۱۳۸۹.

روش تدریس:

سخنرانی - پرسش و پاسخ - طرح سوالات و تکالیف متعدد - فایل ها پاورپوینت - مجازی

وسایل آموزشی: وایت برد - ویدئو پروژکتور - پوینتر - کامپیوتر - اینترنت - انیمیشن و Case reports

سنجش و ارزشیابی

آزمون	روش	سهم از نمره کل (بر حسب درصد)	تاریخ	ساعت
آزمون میان ترم	تشریحی و تکالیف کلاسی (مثل سمینار و ...)	۴۰ درصد	طول ترم	
آزمون پایان ترم	تستی	۵۰ درصد	بر اساس برنامه اعلامی آموزش	
حضور فعال در کلاس	حضور و غیاب	۱۰ درصد	طول ترم	

مقررات کلاس و انتظارات از دانشجو:

۱- حضور منظم و به موقع در کلاس ها.

- ۲- رعایت اصول رفتار در کلاس و شرکت در فعالیت های مختلف کلاسی.
- ۳- عدم پرسش سوالات غیر مرتبط با هر جلسه در طی تدریس.
- ۴- مراجعه به منابع معرفی شده و مطالعه مطالب بیشتر.

نام و امضای مدرس: دکتر محمد باقر مجنونى

نام و امضای مدیر گروه: جناب آقای دکتر امير کياني

نام و امضای مسئول EDO دانشکده:

تاریخ تحویل:

تاریخ ارسال: